

Vizualizacija otvorenih podataka

Dani otvorene nauke III, 5-6 Novembar
2020

Otašević Vladimir

Računarski centar Univerziteta u Beogradu

NIKOS
Europe

Zadaci u okviru projekta

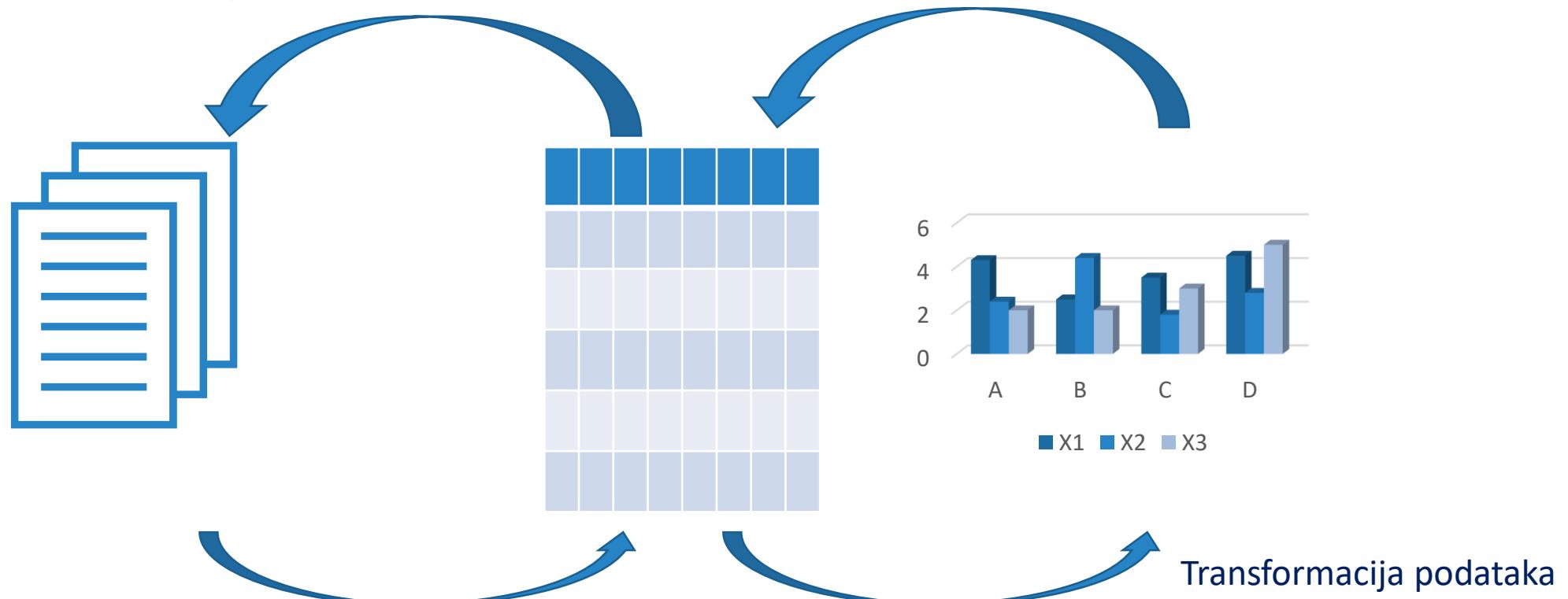
Kao neophodan element analize i jednostavnijeg razumevanja rezultata neophodno je osmisliti na koji način se podaci mogu „transformisati“ ?

Zadaci:

1. Prikazati i analizirati rezultate ankete posmatrajući pitanja koja su po određenim kriterijumima izdvojena kao značajna.
2. Prikazati strukturu svih učesnika u odnosu na zemlju iz kojih dolaze.

Transformacija podataka

- ❑ Prikupljeni podaci se mogu zapisivati na različite načine.
- ❑ Tražiti strukturu koja čuva i obogaćuje same informacije.
- ❑ Upotreba istih podataka iznova i iznova

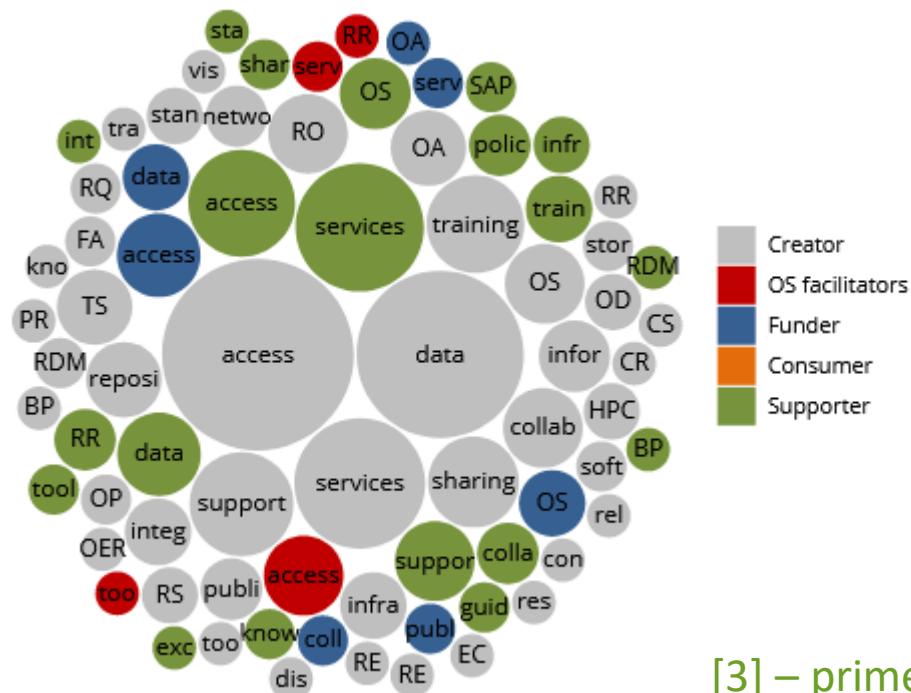

Elementi vizualizacije

- ❑ Neki od elemenata koji su sastavni deo vizualizacije su:
  - ❑ Boja
  - ❑ Oblik
  - ❑ Nijanse
  - ❑ Interaktivnost
  - ❑ ...
- ❑ Isti podaci se mogu predstaviti na različite načine u zavisnosti od postavljenih vrednosti parametara.
- ❑ Isti podaci se mogu predstaviti na različite načine kako bi se istakle različite osobine podataka ili istakle osobine koje nisu lako uočljive.

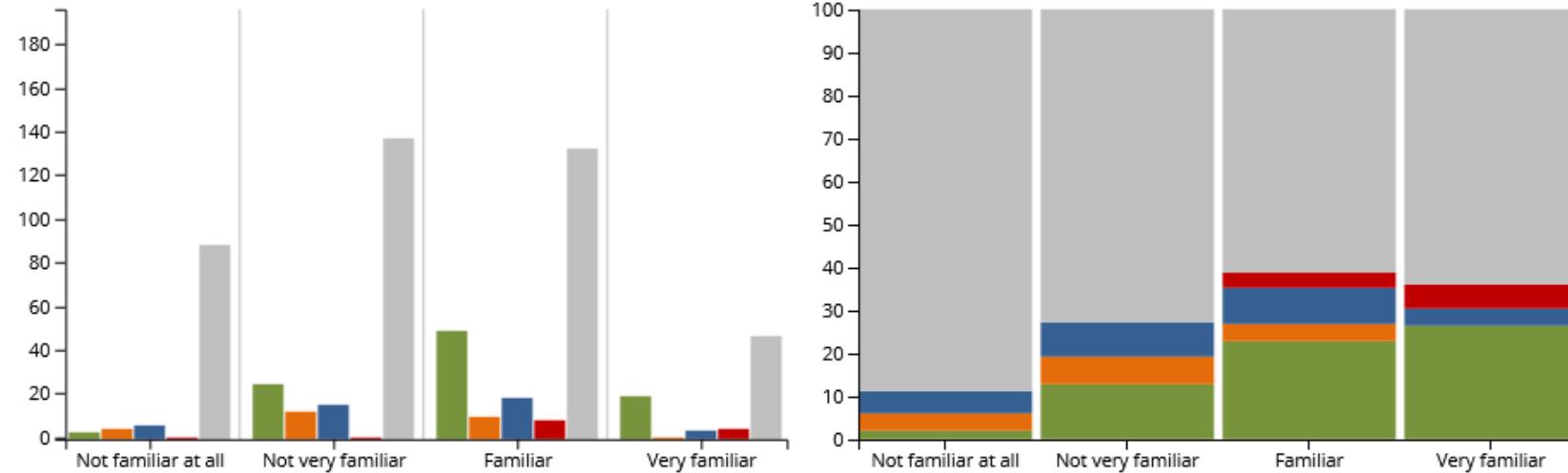
Elementi vizualizacije - Boja

- ❑ Boja se može koristiti kao tehnika klasifikacije.
  - ❑ Različitim bojama, se mogu jasno ukazati na postojanje razlike među podacima koji pripadaju različitim klasama.

Elementi vizualizacije - Oblik

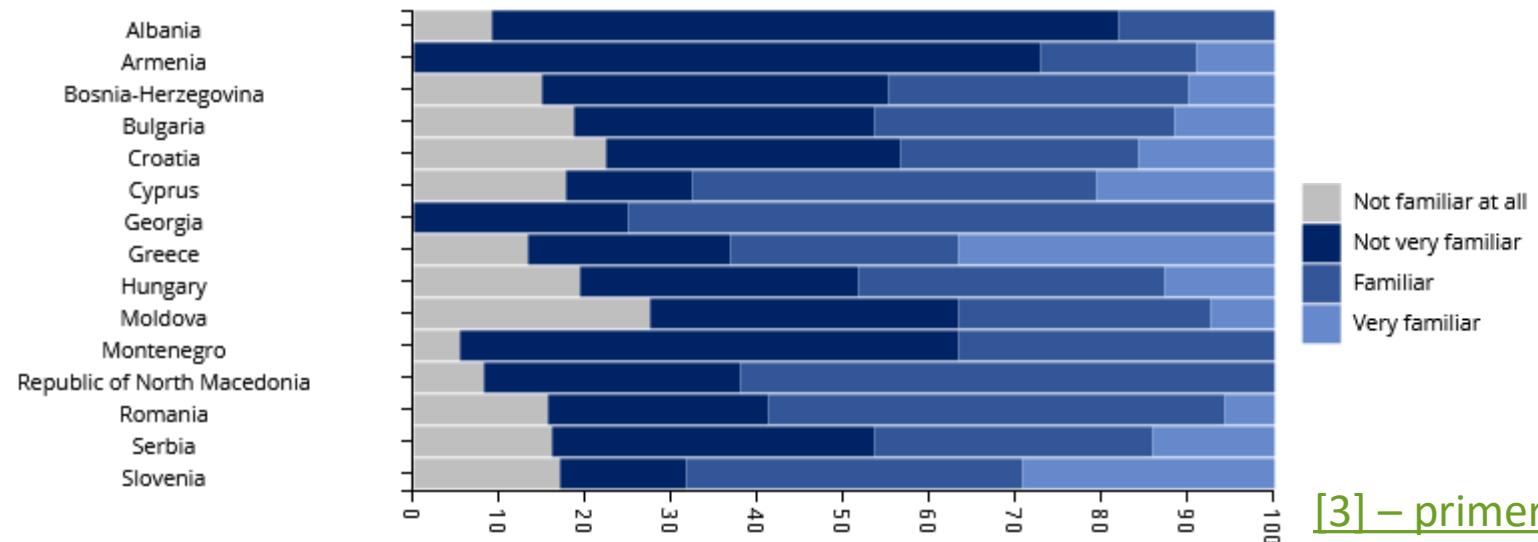
- ❑ Kao i boje oblici se mogu koristiti za prikazivanje klasne pripadnosti podataka.
- ❑ Za razliku od boja, oblici se najviše koriste kako bi se isti podaci prikazali na različite načine i tako istakle različite osobine podataka.

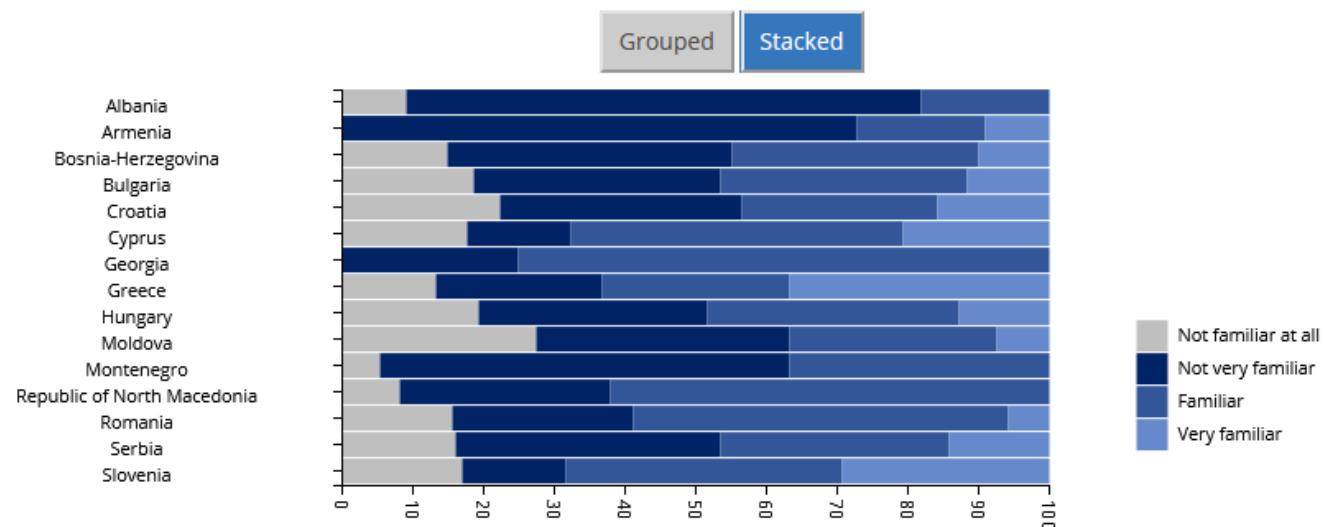
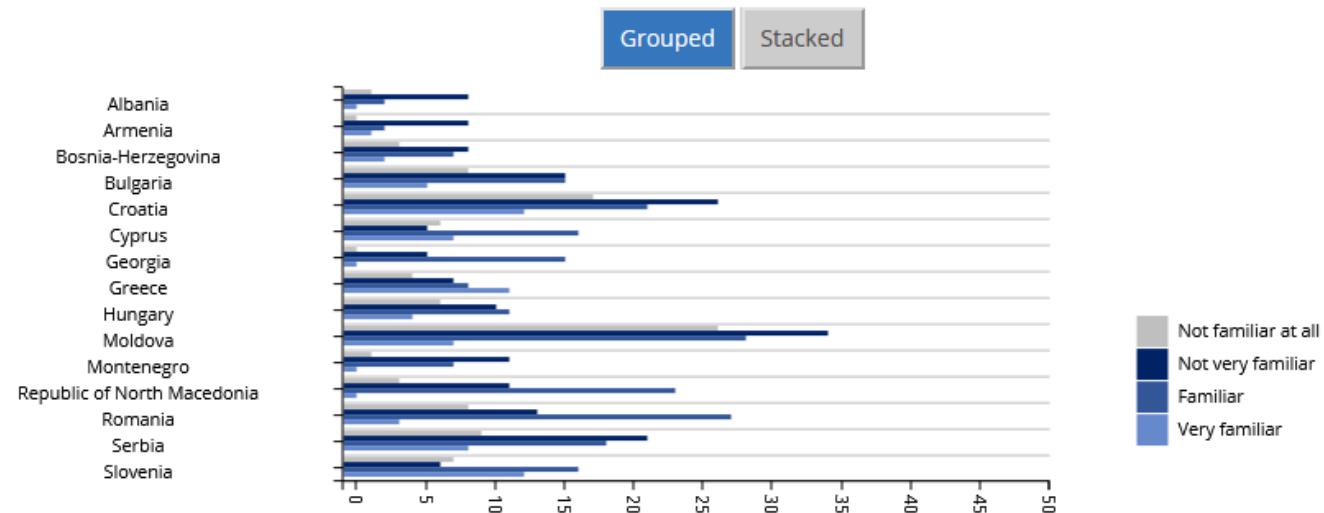
[3] – primer

Elementi vizualizacije - Nijansa

- ❑ Nijanse se mogu koristi poput boja za isticanje klasne pripadnosti.
- ❑ Najčešće se tehnika nijansi koristi kada je potrebno istaći da među podacima postoji razlika ali da se vrednosti klase mogu rangirati po npr. važnosti ili intenzitetu.
- ❑ Dobra praksa jeste da skup boja bude jasan i bude u skladu sa okruženjem.

Elementi vizualizacije – Interaktivnost

[3] – primer

D3.js biblioteka

- ❑ eng. Data-Driven Documents je biblioteka koja se može primeniti kada je potrebno kreirati složeniji oblik grafičke interpretacije podataka.
- ❑ Sadrži veliki broj pratećih funkcionalnosti:
  - ❑ npr. čitanje i obrada formata fajlova kao što su JSON, csv, psv, ...
- ❑ Može se koristiti i sa klijentske strane i sa serverske strane.
- ❑ Biblioteku karakterišu 3 osobine i to:
  - ❑ Kompatibilnost
  - ❑ Mogućnost za obradu grešaka
  - ❑ Performanse

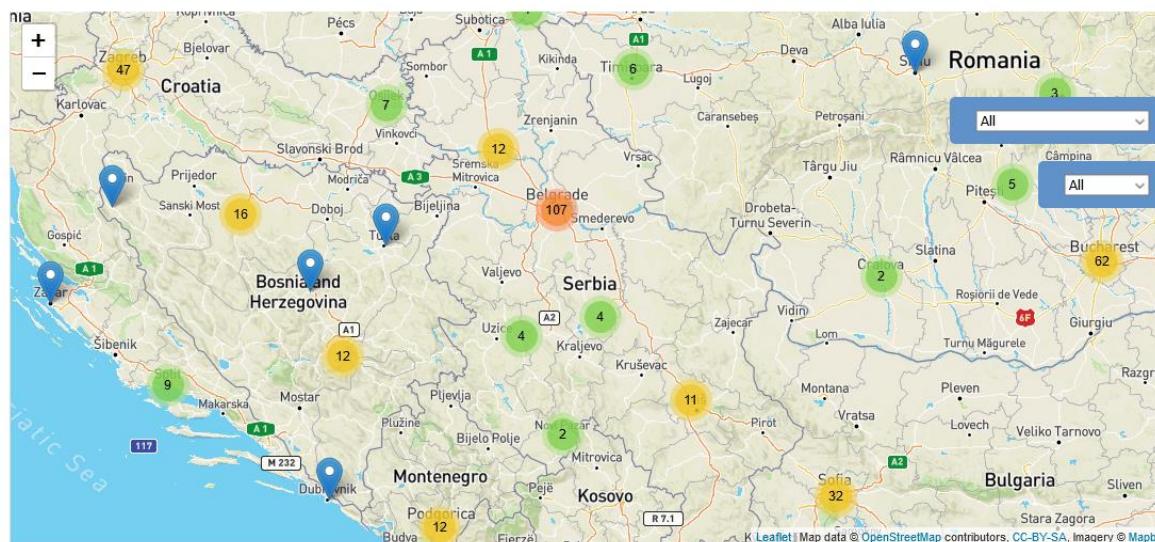
D3.js

Zahteva dobre programerske veštine

Vrlo bogata biblioteka

Visok stepen prilagođavanja problemu i podacima

Mapa/Karta

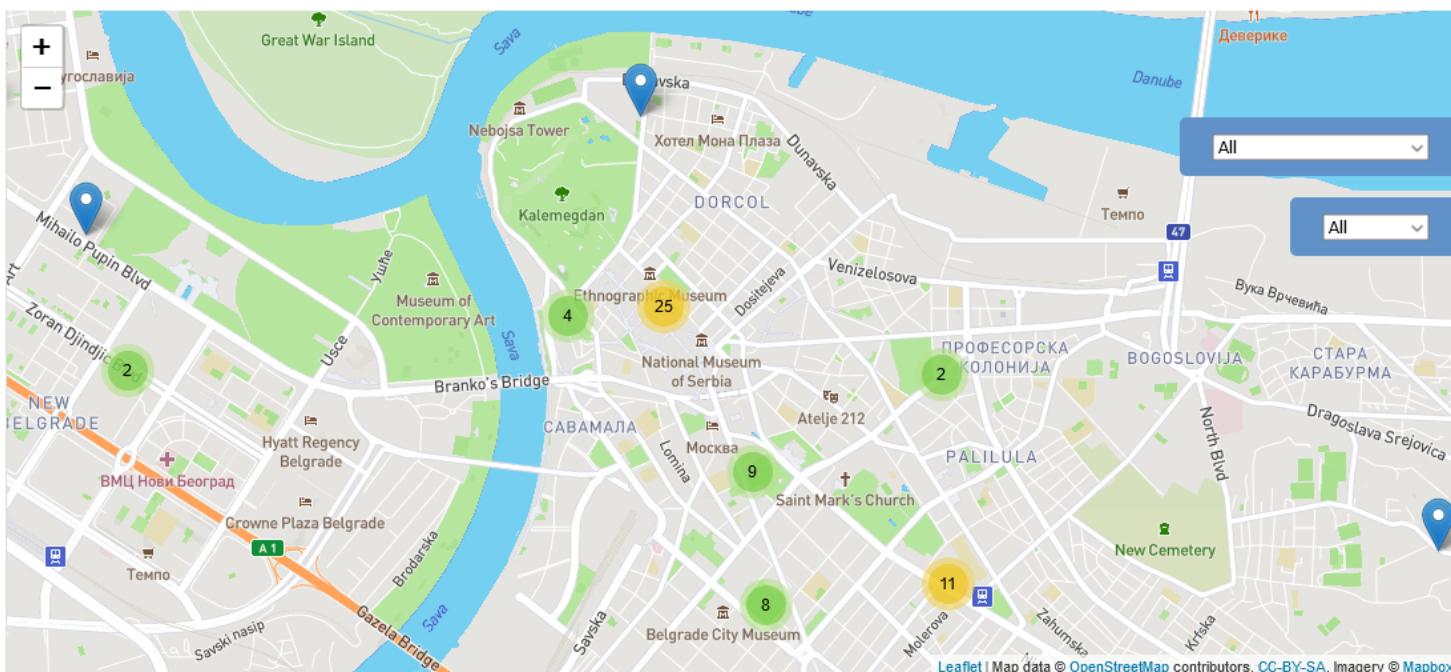

[3] – primer

Lokacija

- Mogućnost odabira uloge
- Mogućnost odabira zemlje
- Više uloga
- Povezanost i vidljivost
- Uvek proveriti > 1

Za praćene doslednosti koncepta „otvorenosti“ za obradu podataka koristiti „otvorene“ alate.

[3] – primer

Treba zapamtiti da ...

- Postoje elementi vizualizacije koje nezavisno od konkretnog odabira biblioteke treba pažljivo definisati.
- Navedena biblioteka je samo jedna od mogućih rešenja koja se mogu primeniti. Ako se doslovno prate pravila otvorenosti, ove biblioteke su svakako rešenja koja treba razmotriti.

- Mapa/karta može biti dobar način da se podaci (pogotovu otvoreni podaci) predstave grafički ako postoji „lokacija“ kao deo podatka.
- Postoje alternativne karte.

- Isti podaci mogu biti obrađeni na više različitih načina i mogu se koristiti za različite potrebe.

Gde pogledati ...

□ Korisni linkovi:

- [1] <https://d3js.org/> - D3.js biblioteka
- [2] <https://www.chartjs.org/> - Chart.js biblioteka (alternativa)
- [3] Primeri su dostupni adresi <https://ni4os.eu/survey-results/> i <https://ni4os.eu/os-stakeholders-map/>
- [4] Otašević, Vladimir, & Kosanović, Biljana. (2020). Primena softvera otvorenog koda kod vizualizacije podataka (Version 2). Presented at the Primena slobodnog softvera i otvorenog hardvera (in English "Applicaton of Free Software and Open Hardware") ([PSSOH](#)), Belgrade, Serbia: Zenodo. <http://doi.org/10.5281/zenodo.4135049>
- [5] <https://leafletjs.com/> - JS za rad sa mapama/kartama
- [6] <https://www.openstreetmap.org/> - jedan od izvora za mape/karte
- [7] <https://www.mapbox.com/> - treba pogledati (odnosi se na mape)
- [8] Kosanović, Biljana, Ševkušić, Milica, & Otašević, Vladimir. (2020). Open Science stakeholders in Albania, Armenia, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Georgia, Greece, Hungary, Moldova, Montenegro, North Macedonia, Romania, Serbia and Slovenia [Data set]. Zenodo. <http://doi.org/10.5281/zenodo.3766125>

Pitanja?

vladimir.otasevic@rcub.bg.ac.rs